

Çocuk ve Ergenler için Okula Ba?lanma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk ve Ergenler için Okula Ba?lanma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18805>

Özet

Çocuk ve Ergenler için Okula Ba?lanma Ölçe?i, okul ça??ndaki bireylerin okul ortam?na, öğretmenlerine ve arkadaş?lar?na yönelik geli?tirdikleri duygusal ve sosyal ba?lanma düzeylerini ölçmek amacıyla Firdevs Savi (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanm??tır. Bu çalış?ma, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve güvenirli?ini inceleyerek, eğitim psikolojisi alanında kullan?lmak üzere sağlam psikometrik özellikler sunan 15 maddelik üç faktörlü bir yap? ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Okula ba?lanma, ba?lanma teorisi, ergenlik, çocukluk, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi

Yazarlar

Firdevs Savi

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, çocuk ve ergenlerin okul ortam?na karşı geli?tirdikleri duygusal ve sosyal ba?lanma düzeylerini, özellikle **okula ba?lanma**, **ö?retmene ba?lanma** ve **arkada?a ba?lanma** alt boyutlar? üzerinden kapsamlı bir şekilde belirlemektir.

Ölçek, öğrencilerin okula aidiyet hislerini, sosyal entegrasyonları ve okuldaki ilgisiz kalitelerini ölçerek, eğitimcilerin ve psikologların akademik başarıları veya okul terki riski taşıyan öğrencileri erken aşamada tespit etmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bu araç, okullarda önleyici ve müdahale edici programların etkinliğini değerlendirmek için önemli bir ölçüttür.

Yapı

Çocuk ve Ergenler için Okula Ba?lanma Ölçe?i, öğrencinin okul çevresine duyduğu duygusal ve bilişsel ba?lanma temsil eden **okula ba?lanma** psikolojik yapısının ölçer. Ba?lanma, öğrencinin okulda kendini güvende, değerli ve desteklenmiş hissetme derecesini yansıtır.

Ölçek, yapılan faktör analizleri sonucunda üç temel alt boyutta organize olmuştur:

Okula Ba?lanma: Öğrencinin okula genel olarak duyduğu aidiyet ve kurumla özdeşleşme hissi.

Ö?retmene Ba?lanma: Öğrencinin öğretmenleriyle kurduğu ilişkisi, onlardan gördüğü ilgi ve destek algısı.

Arkada?a Ba?lanma: Öğrencinin okul arkadaşlarıyla kurduğu sosyal ilişkilerin derinliği ve kalitesi.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla **temel bileşenler analizi** (Principal Component Analysis) uygulanmıştır. Faktörlerin daha iyi yorumlanabilmesi ve her bir faktörün açıkladığı varyans maksimumla etmeye dayanan **Varimax yöntemi** kullanılmıştır (Özgür, 2003; Büyüköztürk, 2008).

Yapılan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin toplam varyansın % 58,690'ünü açıklayan üç faktör altında toplandı görülmüştür. Bu bulgu, ölçeğin teorik olarak varsayılan üç boyutlu yapıya desteklemektedir. Analiz sürecinde, hem düşük ortak varyansa sahip olduğu hem de ölçeğin iç tutarlılığını düşürdüğü saptanan 4. ve 14. maddeler nihai ölçekten çıkarılarak ölçeğin psikometrik kalitesi artırılmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, **Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı**, **test-tekrar test tekniği**, **iki yarım güvenilirliği** ve **madde-test korelasyonu** gibi çoklu yöntemlerle değerlendirilmiştir.

Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayıları: Tüm ölçek için elde edilen Cronbach alfa katsayısı 0.84 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar için bu katsayılar: Okula Başlanma (0.82), Öğretmene Başlanma (0.74) ve Arkadaşa Başlanma (0.71) şeklindedir. Elde edilen tüm değerler literatürde yeterli kabul edilen güvenilirlik düzeylerini sağlamaktadır (Özgüven, 1994; Özdamar, 1997; Kalaycı, 2008).

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zamana karşı kararlılığını ölçmek amacıyla, ilk uygulamadan 20 gün sonra 189 öğrenciye tekrar uygulanmıştır. Elde edilen test-tekrar test güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için 0.85 olarak belirlenmiştir.

İki Yarım Güvenirliği: Guttman Split Half yöntemi kullanılarak hesaplanan iki yarım güvenilirliği katsayısı 0.78'dir.

Madde-Toplam Güvenirliği: Madde-test korelasyonları, ölçeğin her bir maddesinin toplam puanla yüksek düzeyde ilişkili olduğunu göstermiştir. Korelasyon katsayıları 0.66 ile 0.85 arasında değişmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısının belirlenmesinde, sosyal bilimlerde ölçek geliştirmede sıklıkla kullanılan Varimax dik döndürme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem, faktörlerin birbirinden bağımsız olmasını sağlayarak yorumlanabilirliği artırılmıştır.

Analiz sonucunda, ölçek, toplam varyansın önemli bir kısmını (% 58,690) açıklayan üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu üç faktör, ölçeğin teorik temellerine uygun olarak Okula Başlanma, Öğretmene Başlanma ve Arkadaşa Başlanma olarak adlandırılmıştır. Faktör yapısının

netleştirilmesi sürecinde, düşük faktör yükü veren iki madde (4 ve 14) ölçekten çıkarılarak en nihai 15 maddelik form oluşturulmuştur.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: İlköğretim ve ortaöğretim öğrencileri

Population Details: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, 2011 yılında ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Ölçek 15 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme, 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılmaktadır:

hiç katılmıyorum

katılmıyorum

kararsızım

katılıyorum

tamamen katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Okul aidiyeti, faktör analizi, Varimax rotasyonu, Cronbach Alfa, test-tekrar test, psikometri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: firdevssavi@hotmail.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Firdevs Savi tarafından 2011 yılında uyarlanmıştır. Kullanım ve izinler konusunda sorumlu yazar (Firdevs Savi) ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [cocuk-ve-ergenler-icin-okula-baglanma-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Savi, F. (2011). Çocuk ve Ergenler için Okula Bağlanma Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 10(1), 80-90.

Büyüköztürk, N. (2008). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Özguven, N. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.

Özdamar, K. (1997). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Kalaycı, N. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Özgür, G. (2003). *Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çocuk ve Ergenler için Okula Bağlanma Ölçeği Maddeleri

Ölçek 15 maddeden oluşmaktadır.

örnek maddeler:

Derslerimde düşük performans gösterseydim öğretmenlerim bununla ilgilenirdi
Öğretmenlerimi seviyorum